

سۇئال

ئۇرۇش، كاپىرلارنىڭ مۇسۇلمانلار دىيارىغا ھۇجۇم قىلغىنىغا ئوخشاش قىيىنچىلىق، پىتنە، سىناقلارغا دۇچ كەلگەندە ئوقۇلىدىغان دۇئا-زىكىرلەر بارمۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

ئىخچام جاۋاب

قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇش ۋە پىتنىدىن ساقلىنىشتا ئوقۇلىدىغان دۇئالار: «ئى ئاللاھ! بىز سىلنى ئۇلارنىڭ كىكىرتىكىدە قىلىمىز، ئۇلارنىڭ يامانلىقىدىن سىلگە سېغىنىپ پاناھلىق تىلەيمىز».

«ناھايىتى مېھرىبان ئۇلۇغ ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر، بۈيۈك ئەرشنىڭ رەببى بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر. ئاسمانلارنىڭ، زېمىنلارنىڭ ۋە بۈيۈك ئەرشنىڭ رەببى بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر».

ئەڭ ئېسىل ھەلىم بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر. ئەڭ بۈيۈك، كاتتا ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر، يەتتە ئاسماننىڭ ۋە ئېسىل ئەرشنىڭ رەببى بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر».

«ئى ئاللاھ! سىلە مېنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتىم، سىلە ماڭا ياردەم بەرگۈچى، سىلنىڭ ياردەملىرى بىلەن ئىشلاردا تېرىشچانلىق قىلىمەن».

«ئاللاھ تائالانىڭ مۇكەممەل كەلىمىسى بولغان قۇرئان كەرىم بىلەن ئاللاھنىڭ غەزىپىدىن، بەندىلىرىنىڭ يامانلىقىدىن، ھازىر بولغان شەيتانلارنىڭ ۋە سۆھەبىلىرىدىن ئاللاھقا سېغىنىپ پاناھلىق تىلەيمەن».

«ئى ئاللاھ! سىلنىڭ رەھمەتلىرىنى ئۈمىت قىلىمەن، مېنى كۆز يۈمۈپ ئاچقىچىلىك بولغان ۋاقىتتىمۇ ئۈزۈمگە تاشلاپ قويمىسىلا، مېنىڭ بارلىق ئىشلىرىمنى ئىسلاھ قىلغايلا، سىلدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ ھەق مەبۇد يوقتۇر».

«ئى دائىم ھايات بولغان ۋە بەندىلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ئاللاھ! سېنىڭ رەھمىتىڭ بىلەن سەندىن ياردەم تىلەيمەن».

«ئى رەببىم ئاللاھ! سىلگە ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەيمەن».

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

– پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ پىتىدىن پاناھلىق تىلىگەنلىكى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام پىتىدىن بەك **پاناھلىق** تىلەيتتى، زەيد ئىبنى سابىت رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئاللاھقا سېغىنىپ ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن پىتىنلەردىن **پاناھلىق** تىلەڭلار». [مۇسلىم رىۋايىتى 2867-ھەدىس].

ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: [كېچىدە رەببىم ئەڭ گۈزەل شەكىلدە كەلدى. ھەدىسنى بايان قىلىپ ئۇنىڭدا ئاللاھنىڭ مۇنۇ سۆزىنى بايان قىلدى. ئى مۇھەممەد! ناماز ئادا قىلغان ۋاقتىڭدا مۇنداق دېگەن: ئى ئاللاھ! مەن سىلدىن ياخشى ئىش قىلىشنى، يامان ئىشنى تەرك قىلىشنى، مىسكىنلەرنى ياخشى كۆرۈشنى سورايىمەن، مېنى مەغپىرەت قىلسىلا، ماڭا رەھمەت قىلسىلا، مېنىڭ تەۋبەمنى قوبۇل قىلسىلا، بەندىلىرىگە پىتنە. سىناقنى ئىرادە قىلغانلىرىدا مېنى پىتىنگە تاشلىماستىن قەبىزە روھ قىلسىلا دېگەن.]. [ترمىزى رىۋايىتى 3233-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى "تەرغىب ۋە تەرھىب" ناملىق ئەسەردە 408-ھەدىستە كەلتۈرۈپ باشقا ھەدىس بىلەن سەھىھ بولغان دېگەن].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام تۈرلۈك پىتىنلەردىن ئاللاھقا سىلىنىپ پاناھلىق تىلەيتتى، چۈنكى ئاللاھنىڭ سىناق-پىتىنلىرى كەلگەندە يالغۇز زالىمغا كەلمەيدۇ، بەلكى ھەممىگە ئوخشاش ئومۇم بولىدۇ.

پىتنە، قىيىنچىلىقتا ئوقۇيدىغان دۇئالار:

بىزنىڭ پىتنە-سىناق، قىيىنچىلىقلارغا **ئالاقىدار** زىكىرلەر بايان قىلىنغان ھەدىسلەرنى تونۇتۇش، دۇئالارنى بىلىش، كىشىلەرگە تارقىتىش، ئۇنىڭدىن ئاسان بولغانلىرىنى ياد قىلىش، بۇنىڭ بىلەن ئاللاھقا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن ياد قىلغان دۇئالارنىڭ مەنىلىرىنى بىلىش ياخشى بولىدۇ، چۈنكى بۇ قىيىنچىلىق ۋاقتلىرىدا دېيىلىدىغان ئەڭ كاتتا دۇئالار:

1- ئەبى بۇردە ئىبنى ئابدۇللاھدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە ئۇنىڭغا ئاتىسى ھەدىس سۆزلەپ بېرىپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بىرەر قوۋمىدىن ئەنسىرىگەندە مۇنداق دەيدىغانلىقىنى بايان قىلغان: «ئى ئاللاھ! بىز سىلنى ئۇلارنىڭ كىكىرتكىدە قىلىمىز، ئۇلارنىڭ يامانلىقىدىن سىلىگە سېغىنىپ پاناھلىق تىلەيمىز». ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 1537-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ "ئەبۇ داۋۇدنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر" توپلىمىدا 1360-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

2- ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «**ناھايىتى مېھرىبان ھەلىم بولغان**، ئۇلۇغ ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر، بۈيۈك ئەرشنىڭ رەببى بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر، ئاسمانلارنىڭ، زېمىنلەرنىڭ ۋە بۈيۈك ئەرشنىڭ رەببى بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر». [بۇخارى رىۋايىتى 6345-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 2730-ھەدىس].

3- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئەڭ ئېسىل ھەلىم بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر، ئەڭ بۈيۈك، كاتتا ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر، يەتتە ئاسماننىڭ ۋە ئېسىل ئەرشنىڭ رەببى بولغان ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ بىر ھەق مەبۇد يوقتۇر». سەھىھ جامى سەغىر 4571-ھەدىس].

4- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام غازاتقا چىققاندا مۇنداق دەيتتى: «ئى ئاللاھ! سىلە مېنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتىم، سىلە ماڭا ياردەم بەرگۈچى، سىلەنىڭ ياردەملىرى بىلەن ئۇرۇش قىلىمەن». [تىرمىزى رىۋايىتى 3584-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ "تىرمىزىنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى" 2836-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

5- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «دىققەت قىلىڭلار! سىلەرگە دۇنيانىڭ قىيىنچىلىقلىرىدىن بىرەرەسى يەتسە ئاندىن ئاللاھقا سېغىنىپ ئوقۇسا قىيىنچىلىقنىڭ كىتىشىگە سەۋەپ بولىدىغان دۇئادىن بىرنى تەلىم بېرەيمۇ؟ ئۇ بولسىمۇ يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇئاسىدۇر: ئەيىپ-نۇقسانلاردىن پاك بولغان ۋە سىلىدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ ھەق مەبۇد بولمىغان ئاللاھ! مەن ھەقىقەتەن ئۆزۈمگە زۇلۇم قىلغۇچىلاردىن بولدۇم».

يەنە بىر رىۋايەتتە: «ھەر قانداق بىر مۇسۇلمان بۇ دۇئانى ئوقۇيدىكەن، ئاللاھ تائالا ئۇ كىشىنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلىدۇ». [سەھىھ جامى سەغىر 2065-ھەدىس].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ساھابىلارغا بىئارام بولغاندا مۇنۇ سۆزلەرنى ئېيتىشنى تەلىم بېرەتتى: «ئاللاھ تائالانىڭ مۇكەممەل كەلىمىسى بولغان قۇرئان كەرىم بىلەن ئاللاھنىڭ غەزەپىدىن، بەندىلىرىنىڭ يامانلىقىدىن، ھازىر بولغان شەيتانلارنىڭ ۋە سۆھبەتلىرىدىن ئاللاھقا سېغىنىپ پاناھلىق تىلەيمەن». [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 3893-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى ھەسەن دەپ "ئەبۇ داۋۇدنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر" توپلىمىدا 3294-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئى ئاللاھ! سىلەنىڭ رەھمەتلىرىنى ئۈمىت قىلىمەن، مېنى كۆز يۈمۈپ ئاچقىچىلىك بولغان ۋاقىتتىمۇ ئۆزۈمگە تاشلاپ قويمىسىلا، مېنىڭ بارلىق ئىشلىرىمنى ئىسلاھ قىلغايلا، سىلىدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ ھەق مەبۇد يوقتۇر». [ئەبۇ داۋۇد 5090-ھەدىس]. شەيخ ئەلبانى ھەسەن دەپ "ئەبۇ داۋۇدنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر" توپلىمىدا 4246-نومۇرلۇق ھەدىستە كەلتۈرگەن].

8- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىرەر قىيىن ئىشقا يولۇققاندا مۇنداق دەيتتى: «ئى دائىمى ھاياتلىق ئىگىسى بەندىلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ئاللاھ! سېنىڭ رەھمىتىڭ بىلەن سەندىن ياردەم تىلەيمەن». يەنە بىر رىۋايەتتە: «ئېغىر غەم-قايغۇ، قىيىنچىلىق يەتكەندە» دەپ كەلگەن. [سەھىھ جامى سەغىر 4791-ھەدىس].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئەسما بىنتى ئۇمەيس رەزىيەللاھۇ ئەنھاغا: «دىققەت قىلىڭ! سىزگە بىر قانچە سۆزلەرنى تەلىم بېرەي، سىز ئېغىر قىيىنچىلىق، جاپا-مۇشەققەتكە ئۇچرىغان ئۇ سۆزلەرنى ئېيتىڭ دەپ مۇنداق دېگەن: «ئى رەببىم ئاللاھ! سىلىگە ھېچ

نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەيمەن». [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 1525-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى ھەسەن دەپ ئەبۇ داۋۇدنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا (1349) كەلتۈرگەن.

سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا كەلگەن يەنە بىر رىۋايەتتە: «ھەر قانداق بىر كىشىگە ھەم-قايغۇ، قاتتىقچىلىق، كېسەللىك، ياكى جاپا-مۇشەققەت يەتكەندە: ئى رەببىم ئاللاھ! سىلگە ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەيمەن دېسە، ئۇ كىشىنىڭ قىيىنچىلىقى ئېچىلىدۇ» دەپ بايان قىلىنغان.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندىن باشقا يەنە نۇرغۇن ھەدىسلەر بولۇپ پىتنە-قورقۇنچ ۋاقىتلىرىدا ئۇنىڭ ئالاھىدە ئىجابىي تەسىرى بولىدۇ، كۆڭلىگە تىنچلىق، بەدىنىگە **سالامەتلىك** ۋە ئاللاھ تائالاغا يېقىنلىق بولىدۇ، ئۇنىڭ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغانلىقىغا كۇپايە قىلىش بىلەن سەھىھ بولمىغان باشقا بارلىق سۆز-ھەرىكەتلەردىن بىھاجەت قىلىدۇ ۋە ئۇنىڭدا كۆپ ياخشىلىق بولىدۇ.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.